

SKOLEMATERIALE

GLASPUSTERENS BØRN

Teatret **ZEPPELIN**

30. JANUAR - 13. MARTS 2013

BYENS FAMILIETEATER | VALDEMARGADE 15 | 1665 KBH. V. | WWW.ZEPPELIN.DK | RING 33 22 04 78

GLASPUSTERENS BØRN

Bag om forestillingen	1
Handlingsreferat	2
Den fantastiske fortælling	3
Genretræk	4
Temaer	5
Elevark- Personkarakteristik og analyse	7
Elevark- Ønsker og virkelighed	8
Elevark- Rig/fattig & lykkelig/ulykkelig	9
Maria Gripe	10

Teatret **ZEPPELIN**
Byens Familieteater

Billetbestilling: 33 22 04 78
eller
www.zeppelin.dk

Materialet er udarbejdet af Louise Borchers Petersen Layout af Maria Menzel
Foto af Kenneth Kreutzmann Kostumetegninger af Rikke Juellund

BAG OM FORESTILLINGEN

Den svenske forfatter Maria Gripes værk 'Glaspusterens børn' (1964) blev første gang dramatiseret på Teatret Zeppelin i 2008 med Kenneth Kreutzmann som instruktør. Glaspusterens børn er en stærk visuel, sanselig og magisk fortælling, hvor dukker og skuespillere bogstavligt går hånd i hånd i et gådefuldt eventyrlandskab. Børn og voksne tog så godt imod forestillingen, at den i 2010 blev genopsat med stor succes.

Når vi endnu en gang slår dørene op for dette magiske eventyrdrama, er det med samme stærke besætning som i 2008 og 2010 - med en ny medspiller. I rollen som Sofia har Teatret Zeppelin fornøjelsen af at præsentere Helle Bøgeskov Mortensen.

Vi har desuden fået forstærkning af assisterende instruktør, den erfarne Solveig Weinkouff, som bl.a. har instrueret på Rialto Teatret, Café Teatret, Teater Nordkraft og Mungo park.

Anmelderne om Glaspusterens børn :

"Glaspusterens Børn henvender sig til børn i skolealderen, men tøv ikke med at tage forældrene med." Lise Garsdal, Politiken.

"Mægtigt, mangfoldigt og modigt!" Janken Varden, Børneteateravisen.

"...sæsonens muntreste perspektivleg i Jesper Kongshaugs dragende sagalys. Kenneth Kreutzmann har instrueret med vanlig sans for det pinefulde, med plads til de gode følelsers enfoldighed." Anne Middelboe i "Middelboes bedste – Teateranmelderen anbefaler." Information

Velkommen til Glaspusterens børn

HANDLINGSREFERAT

Historien om den fattige glaspuster Albert og hans kone Sofia samt deres to børn Klas og Klara sættes i gang af landsbyens spåkone Flakse.

Da familien tager på det årlige efterårs-marked for at sælge Alberts glas, går det rigtig godt. En sortklædt mand køber alle Alberts glas. Albert og Sofia er ovenud lykkelige, og Albert forærer Sofia en ring på markedet. Spåkonen Flakse kan gennem Sofias ring se ind i fremtiden. Hun advarer derfor Albert om en ulykke, og hun beder Sofia om at sende hende ringen, hvis ulykken en dag skulle ramme dem. Albert og Sofia forsøger at glemme spåkonens snak.

I mellemtiden indtræffer ulykken, og de to børn Klas og Klara kører væk med den sortklædte mand. Børnene er nu blevet bortført til Huset i Ønskebyen på den anden side af Glemmemindeåen.

Her bor Herskeren og Herskerinden isoleret fra omverdenen. Herskerinden er

dybt ulykkelig, og Herskeren forsøger at gøre hende lykkelig ved at opfylde alle hendes ønsker. Det seneste ønske er børn, og således er Klas og Klara nu endt i Huset med de mørke korridorer og spejle i alle rum. Børnene glemmer alt om deres fortid, og de lever i stedet for et liv med fint legetøj og fornemt tøj. Men børnene er ulykkelige, de ikke må le, tale eller blive hørt.

Barnepigen Nana bliver ansat for at sætte skik på børnene. Hun er en ond kæmpekvinde, som spiser og sover højlydt hver anden time.

I et forsøg på at finde sine børn, går Sofia til spåkonen Flakse med ringen. Flakse tager herefter straks til Ønskebyen for at befri børnene og udkæmpe et endeligt slag mod Nana, som i øvrigt er hendes søster.

Børnene bliver til sidst genforenet med deres forældre.

DEN FANTASTISKE FORTÆLLING

Den fantastiske fortællings popularitet hænger sammen med genre's formidable evne til at spidsformulere de temaer, som hele tiden brænder på, også selv om både barnesyn og moral ændrer sig i og uden for litteraturen.

Den fantastiske fortælling for børn er kendetegnet ved et møde mellem realitet og magi. I en verden som i udgangspunktet rummer væsentlige realitetslignende træk, forekommer der overnaturlige episoder eller indslag. Disse indslag kan f.eks. være iscenesat ved hjælp af magiske agents indtræden i hovedpersonens dagligdag eller ved hjælp af hovedpersonens indtræden i en sekundær verden, hvor magien forekommer.

Det er usikkert om de magiske begivenheder skal tages for pålydende eller tolkes som et udslag af hovedpersonens drøm, vision, fantasi eller hallucination.

I forhold til fantastiske fortællinger for voksne kan denne usikkerhed eller tvivl siges at være nedtonet i fantastiske fortællinger for børn, men der er stadig tale om undren over det overnaturlige, uventede og mærkværdige der sker. Og fantastiske fortællinger for børn er ligesom fantastiske fortællinger for voksne med til at udfordre en konventionel og tidsbundet realitetsopfattelse.

Pointen i fantastiske fortællinger for børn er ofte at vise børns og voksnes divergerende opfattelser af hvad, der er naturligt, virkeligt og normalt.

kilde: www.dansklf.dk

GENRETRÆK

- Karakteristisk for den fantastiske fortælling er dobbeltheden i sproget, mellem det der siges på overfladen og en underliggende pointe. Fortællerens tilstedeværelse er ofte synlig i de fantastiske fortællinger
- Kendetegnende for de fantastiske fortællinger er også fortællingernes trækken på de gamle myter. De fantastiske fortællinger udelader ofte overflødige realistiske detaljer, ligesom de gamle myter gør det
- I de fantastiske fortællinger gennemføres sammenstødet mellem to verdener - mellem et ikke-fantastisk og et fantastisk univers. Det fantastiske indrages ofte i form af illusions- og drømmeantydninger

kilde: www.dansk.dk/uploads/media/Den_fantastiske_fortaelling.pdf

EVENTYR OG DEN FANTASTISKE FORTÆLLING

Eventyr og fantastiske fortællinger er nært beslægtede. Der er dog forskelle. Personerne er mere nuanceret beskrevet i den fantastiske fortælling, og hovedpersonen er ikke helt så heltagtig som i eventyret. Selv om hovedpersonen i den fantastiske fortælling ofte er en helt, kan han/hun dog fejle. Slutmålet i et folkeeventyr er ægteskab – mens det i den fantastiske fortælling oftest er modenhed. Hovedpersonen har været i gennem en udviklingsrejse ind i den fantastiske verden og kommer mere moden tilbage.

kilde: www.gamleundervisningsaviser.gyldendal.dk/wm142821

TEMAER

Der er flere temaer/problematikker i Glaspusterens børn. Ligesom forestillingen kan forstås på flere planer. Til elever på indskolingen samt på mellemtrinnet vil det være oplagt at arbejde med de for genren karakteristiske temaer: ond – god, magi – virkelighed, barn – voksen.

TEMAER I GLASPUSTERENS BØRN

- Identitet
- Den åndelige verden overfor den materielle verden
- Kampen mellem det gode og det onde
- Ønsker overfor virkelighed
- Barn overfor voksen

IDENTITETSPROBLEMATIK

I mange af Maria Gripes bøger er identitetsproblematikken et centralt tema. Det er oftest konkretiseret gennem en opspaltning i to mennesketyper: den som søger identitet, og den som har fundet en. Herskerinden i Glaspusterens børn har en central identitetsproblematik. Hun er vokset op i fattigdom på landet, hvor hun vogtede får. Hun har levet med naturen, uden materielle behov og uden rolleforventninger. Her har hun været lykkelig.

Da Herskeren tager hende til sig og ophører hende til Herskerinde, tages hendes identitet fra hende, hun adskilles fra naturen, hun umyndiggøres, bliver materialistisk og får rolleforventninger mod sig. Man kan sige Herskerinden er blevet fremmedgjort og søger sin sande identitet.

DEN ÅNDELIGE VERDEN OVERFOR DEN MATERIELLE

Identitetssøgen hænger naturligvis tæt sammen med balancen mellem det indre og det ydre i menneskets livs- og virkelighedsopfattelse. Har den materielle verden prioritet frem for den åndelige? Eller omvendt?

Herskerinden får ikke lov at beholde sine ønsker, da de konstant opfyldes. Hun fratages sine ønsker, og dermed kan hun ikke længere fantasere og drømme. Hendes verden materialiseres.

Herskerens verden er ligeledes meget materiel. Parret tingsliggør deres omgivelser. De har et skævt forhold til virkeligheden og gør børnene til genstande. Når herskerinden til sidst får lov at beholde et ønske, får hun adgang til fantasien og drømmene. Og får dermed et mere naturligt og sandere syn på omverdenen.

KAMPEN MELLEM DET GODE OG ONDE

I Glaspusterens børn er det gode og det onde nært forbundet gennem de to søstre Flakse og barnepigen Nana.

Nana personificerer den onde magt. Hun er et monster, der nedbryder og kuer børnene på brutal vis. Søsteren den gode spåkone Flakse er den gode magt, som hjælper og befrier børnene fra det deres skrækkelige tilværelse i Huset i Ønskebyen. Flakse befri-er ligeledes Herskeren og Herskerinden fra deres kedelige liv og det åndelige tomrum, som de lever i.

Ravnen Kloge er et andet eksempel på, hvor tæt beslægtet det gode og det onde er. Ravnens ene øje *natøjet* ser alt det onde, livets mørke sider. Det ser skyggerne og sorgerne, det ser tilbage i tiden. Det andet øje *dagøjet* ser det smukke og gode. Livets skønhed og glæde. Dagøjet ser frem i tiden - det ser, hvad fremtiden bringer. Livet indeholder begge sider. Mennesket skal erkende både det gode og det onde, ellers ser man ikke helheden. Ravnen Kloge taber natøjet og ser ikke længere nuanceret på livet. Den gør sig derfor ikke længere fortjent til sit navn.

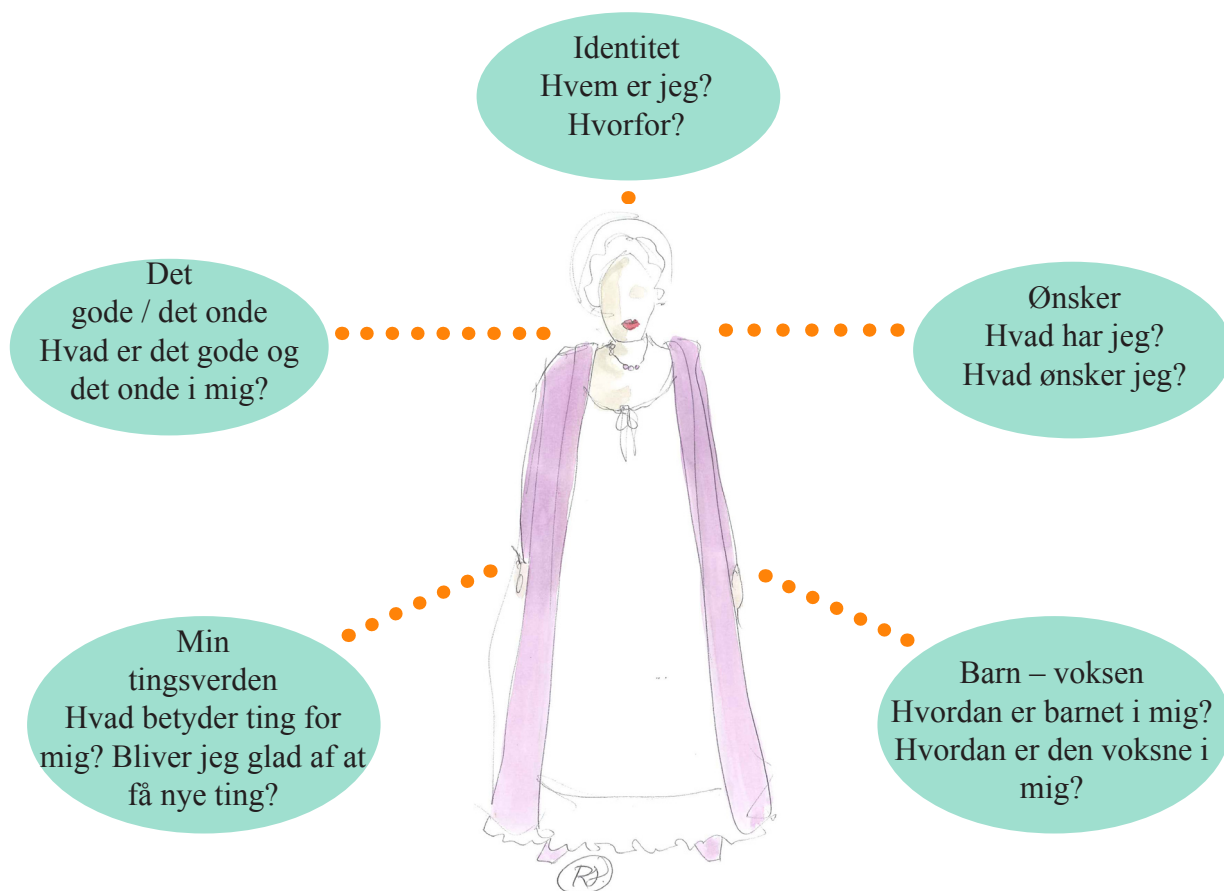
OPGAVE 1

Diskutér i klassen hvem der er fortællingens hovedperson?

OPGAVE 2

Lav en kort karakteristik af en de voksne personer i forestillingen. Du kan også tegne den person, du vælger og herefter skrive 5 tillægsord udenom ham/hende, Hvordan opfører personen sig? Hvordan virker hun/han på dig?

OPGAVE 3

Hvordan forholder Herskerinden sig til de forskellige livstemaer omkring hende?
Du kan selv udskifte personen i midten med en af de andre personer fra stykket og stille de samme spørgsmål

"Man får altid det, man ønsker. Det er det, der gør ønsker så forræderiske. Man skal ønske sig noget, man kan tage imod, når som helst og hvor som helst"

Flakse i Glaspusterens børn

OPGAVE 1

Hvad ønsker du dig?

OPGAVE 2

Synes du man skal have alle sine ønsker opfyldt?

OPGAVE 3

Tegn dit ønskehus.

OPGAVE 1

Man kan være rig på mange måder.

- Prøv at finde eksempler på hvordan man kan være rig
- Rigdom - Hvad er det for dig?

OPGAVE 2

Sofia siger til Albert, at hun vidste, at markedsdagen var deres lykkedag.

- Tror du på, at der findes lykkedage?
- Har du selv prøvet at opleve en lykkedag?

Beskriv eller tegn hvad der skete

- Har du prøvet at opleve en ulykkesdag, hvor alt gik galt?

Beskriv eller tegn hvad der skete

MARIA GRIPE

Maria Gripe - Født 1923 i Vaxholm, Sverige. Død 2007.

Maria Gripe debuterede i 1954 med småbørnsbogen 'I vår lilla stad', der ikke er oversat til dansk. Siden har hun med bøger som *Hugo og Josefine*, *Glaspusterens børn* og *Elvis-serien* budt på den ene store læseoplevelse efter den anden, og hun har for længst slået sit navn fast som en af Skandinaviens betydeligste forfattere inden for børne- og ungdomslitteraturen.

Maria Gripe var et internationalt litteraturnavn, og hendes bøger er oversat til cirka 25 sprog. Blandt andet fik hun den internationale H.C. Andersen-medalje i 1974. Maria Gripe udgav i løbet af sin karriere over 30 børne- og ungdomsbøger. Flere af bøgerne er også blevet filmatiseret, bl.a. *Glaspusterens børn* i en svensk filmatisering fra 1998.

Glaspusterens børn er skrevet i 1964 og oversat til dansk i 1966.

Hvert eneste menneske er en enestående skabning. Derfor er det vigtigt at opleve gensidighed og fællesskab ved at dele hinandens erfaringer. Det er det, Maria Gripe vil fortælle med sine bøger, der hverken er skrevet for børn eller voksne, men "for mennesker".

CODE LINKS

www.forfatterweb.dk/oversigt/gripe/print_gripe

http://www.dfi.dk/Boern_og_unge/Undervisning/Film-i-skolen/Undervisningsmaterialer/Materialer-til-spillefilm/Glaspusterens-boern.aspx

Fakta om Teatret Zeppelin

- Teatret Zeppelin åbnede som københavnsk familieteater i 1994 og henvender sig til skoleklasser og familiepublikum fra 7 år.
- Teatrets særegenhed er ny dansk dramatik og nydramatiseringer af store børnebogsklassikere.
- Teatret Zeppelin er et lille storbyteater støttet af Københavns Kommune og beliggende i Valdemarsgade 15 på Vesterbro.
- Teatrets ledelse består af Kunstnerisk leder Mie Brandt, Administrativ- og økonomi leder Jan Grube Christiansen og Producent & PR chef Annethia Lilballe.

